

Asia: VM/1709/00.01.00.01/2016 VM098:00/2016

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämistä selvittäneen työryhmän raportista

Yleiset kommentit raportista

Yleiset kommentit raportista

Pydyttynä lausuntonaan Valtiokonttori katsoo, että Tiedonhallinnan lainsäädännön kehittäminen on oleellinen kehitysaskel luomaan edellytyksiä digitalisoinnin etenemiselle julkishallinnossa ja suomalaisessa yhteiskunnassa laajemminkin. Asiaa selvittänyt työryhmä ja sen laatima raportti on varsin kokonaisvaltaisesti ja kattavasti analysoinut tiedonhallinnan kehittämistä säätelevät lainsäädännön reunaehdot ja näin ollen raportti antaa hyvän tilannekuvan lähteä valmistelemaan kokonaisuuden kehittämistä.

Kommentit raportin 5 luvusta

Kommentit osasta 5.1 Tiedonhallintaa koskevan sääntelyn soveltamisaloista

Raportin esittämien kehittämissesitysten kantavana ajatuksena on koota kaikki tiedonhallintaa koskeva keskeinen sääntely yhteen yleislakiin ja tällä pyrkiä yksinkertaistamaan soveltamista ja lakien ja asetusten tulkintaa. Raportti kokoaa hyvin muutostarpeet, mutta aiheuttaakseen todellisen tiedonhallinnan kehittymisen ja sen kautta toiminnan digitalisoitumisen etenemisen se vaatii kaikilta toimijoilta merkittävää panostusta muutoksen aikaansaamiseen, sillä nykyinen lainsäädäntö ja toimintamallin on kiinnitetty paperiin. Tämän paperiperusteisen toiminnan muuttaminen tulee varmista lailla ja sen toimeenpano varmistaa määrätietoisella ja pitkäjännitteisellä muutosjohtamisella.

Valtiokonttori näkee, että raportin tavoite pyrkiä rakentamaan julkiset palvelut käyttäjälähtöisiksi ja digitaalisiksi on hyvä lähtökohta ja sitä tukee ja edesauttaa raportissa esitetty tietojen siirtämisen mahdollistaminen virastojen välillä. Lainsäädäntöä kehitettäessä on myös huomioitava riippuvuus tietojen siirtämisestä ulkoisten toimijoiden kanssa, jopa globaalilla tasolla ja nämä tarpeet tulee myös huomioida lainsäädännön uudistamistyössä.

Kommentit osasta 5.2 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen

-

Kommentit osasta 5.3 Tietoturvallisuus

Valtiokonttorin mielestä raportissa tunnistettu tarve salassapitosäätelyn (luokitusmerkinnät ja tasomalli) sekä riskienhallintaa koskevan säätelyn uudistaminen ja selkeyttäminen on tervetullutta tukemaan erilaisen suojattavien tietojen käsittelyä. Näiden osalta Valtiokonttori kannattaa lainsäädännön yksinkertaistamista ja näin tuetaan hyvän tiedonhallintatavan ja tietosuojan toteutumista.

Kommentit osasta 5.4 Tietoaineistojen muodostaminen ja vastuut

-

Kommentit osasta 5.5 Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

Valtiokonttorin mielestä valtionhallinnon tietojärjestelmien keskinäiseen yhtenevyyteen on hyvä kiinnittää jatkossa yhä enemmän erityistä huomiota, toiminnan ja tietovirtojen digitalisoituessa. Tämä asettaa kokonaisarkkitehtuurin hallinnalle ja suunnittelulle palveluiden kehittämisessä erityisiä paineita ja sen osalta katsomme, että lainsäädännön selkeyttäminen on tarpeen.

Kommentit osasta 5.6 Tietoaineistojen julkisuus ja salassapito

-

Kommentit osasta 5.7 Tiedonsaanti asiakirjoista ja tietoaineistoista

-

Kommentit osasta 5.8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi

-

Kommentit osasta 5.9 Tietohallinnon ja tiedonhallinnan ohjaus

-

Kommentit muutosehdotusten priorisoinnista

Mitä muutosehdotuksia olisi mielestänne priorisoitava valmistelussa?

-

Muut tarpeelliset toimenpiteet

Millä muilla toimenpiteillä, lainsäädännön uudistamisen lisäksi, katsotte olevan merkitystä julkisen hallinnon tiedonhallinnan kehittämisessä?

-

Työryhmän ehdotusten vaikutukset

Yleiset kommentit vaikutuksista

Yhteenvedona Valtiokonttori toteaa, että raportin esittämä tavoite yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa kokonaisuutta on hyvä, mutta samalla varsin kunnianhimoinen ja laaja. Esitetyn muutoksen laajuus ja mahdolliset vaikutukset huomioiden toivotaan, että lain valmisteluun ja vaikutusten arvioimiseen verkottuneessa yhteiskunnassa varataan riittävästi aikaa ja myös sen vaikutusten arviointi tehdään kattavasti ja laajasti eri sidosryhmät huomioiden. Lisäksi valmistelussa tulisi varmistaa, että toimijoilla on edellytykset toimeenpanna uudistukset, sillä vasta toimeenpanon kautta saavutetaan uudistuksen tavoittelemat hyödyt yhteiskunnalle.

Taloudelliset vaikutukset

-

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

-

Yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Fromholtz Maritta
Valtiokonttori

Saarteinen Miikka
Valtiokonttori